

DE REACTIE We importeren voer, exporteren het vlees, en de rommel blijft hier

Met megastal op dood spoor

door **Valentijn Wösten**

In een bijdrage van Peter Heesen aan het megastallendebat (opinie in de krant van 5 maart) noemt hij burgers met zorgen over megastallen huichelaars. Want, zo zegt hij, die burgers willen dat alle varkens in de modder wroeten en dat betekent dat we al onze bossen zouden moeten omhakken. Met kritiek op megastallen pesten we volgens Heesen onze boeren weg.

Zou het werkelijk zo simpel zijn? De groep voorstanders van megastallen krimpt. En hun betoog wordt ook steeds zwakker. De belangrijkste misser van Heesen is dat hij verzuimt te noemen dat nergens in de wereld zoveel kippen, varkens en koeien worden gehouden als in Nederland, en het merendeel van de opbrengst bovendien wordt geëxporteerd. En dat terwijl we in Nederland al geweldig moeten woeieren met onze ruimte. Die enorme veestapel veroorzaakt grote natuurschade en tast de directe leefomgeving aan. Het is zoals ook voormalig minister Veerman het heeft gezegd: we importeren veevoer, we exporteren het vlees, en de rommel houden we hier. Wat nauwelijks wordt gezegd: Nederland is

trendsetter in megastallen, en geen trendvolger. Het is maar waar je trots op wil zijn als land.

De oplossing kan onmogelijk zijn om het kolossale aantal landbouwhuisdieren nóg intensiever te gaan houden. Hoe noemen we dat? Super-intensieve veehouderij? Waarom wordt er gezweigen over de enig juiste oplossing: een forse krimp van de Nederlandse veestapel? Ook dan wordt nog steeds ruim voldoende geproduceerd voor de thuismarkt, kan je die dieren meer ruimte gunnen, en van de Nederlandse veehouderij weer een kwaliteitsproduct maken in plaats van een bulkproduct. De rondelstal voor legkippen in Barneveld is daar een concreet voorbeeld van.

Krimp van de veestapel is zelfs geen keuze, maar een noodzaak. In de bulkproductie gaat Nederland het altijd afleggen tegen het buitenland. Al is het maar omdat Nederland geen grote lege gebieden kent. Tussen de bestaande (woon)bebouwing megastallen willen proppen staat gelijk aan het bouwen van een lagere school naast een snelweg. Zou Heesen ook de bouw van scholen naast snelwegen durven verdedigen? Hierbij geldt dat emissieloze varkensstallen niet bestaan. Luchtwassers geven op hun best 70 procent geuremis-

sie-reductie. Als een bedrijf met 2.500 varkens uitbreidt naar 7.500 varkens dan is de omgeving nog steeds even zuur.

Een extra zorg is slecht functionerende luchtwassers. Noord-Brabant is vorig jaar opgeschrikt door de ambtelijke constatering dat 40 procent van de gecontroleerde luchtwassers niet werkten. Staan de politici ook klaar bij megaproblemen?

En dan nog die weggepeste boeren. Wie pest wie weg? Een megastal is een mega-investering. In een megastal gaat vrijwel alles computergestuurd, en die paar werknemers zullen uit kostenoverwegingen vaak ook nog uit Oost-Europa gehaald worden. Kunnen bouwers van megastallen nog boeren heten, of zijn het groot-industriëlen? Met het toestaan van megastallen pest je je echte boeren weg, omdat ze het niet kunnen bolwerken tegen groot-industriëlen. Met megastallen maak je bovendien de banken de baas. En met banken die de dienst uitmaken hebben we recent slechte ervaring gehad. Het stimuleren van megastallen is een dood spoor.

Mr. Valentijn Wösten is raadsman van de Bezorgde Burgers Megastal Kleefsedijk Sevenum